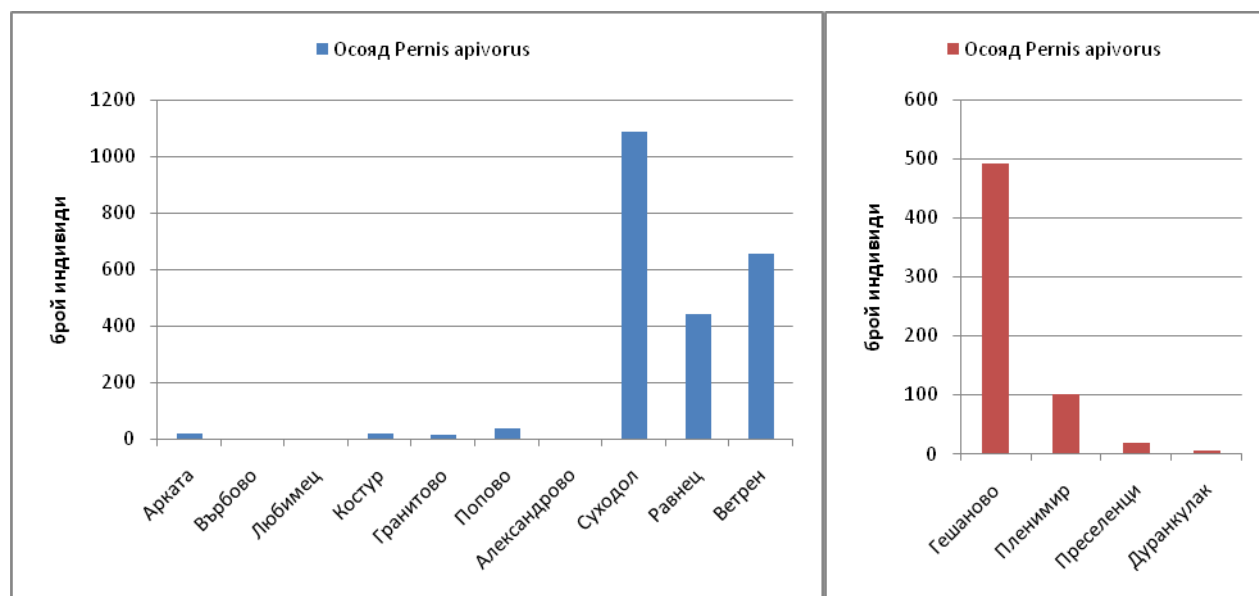

Осояд *Pernis apivorus*

Визуално проучване на дневната миграция

Численост и фронт на миграцията през Южна България и Добруджа

По време на пролетната миграция 2012 г. над Южна България са установени да прелитат 2293 индивида. Това представлява 13% от прелитащата популация на вида по западно-черноморския прелетен път Виа Понтика. През района на Добруджа са установени да прелитат 620 индивида, което е около 25% от осоядите, наблюдавани да прелитат през Южна България и около 2,7% от черноморската прелитаща популация. В Южна България осоядът е наблюдаван да мигрира на всички наблюдателни точки с изключение на Любимец. При Суходол (най-западната точка от Бургаския регион) са наблюдавани най-много мигриращи осояди. На запад числеността рязко спада, като са отчетени много малък брой осояди. В Добруджа най-много мигриращи осояди са установени при Гешаново, а най-малко - при Дуранкулак, в близост до морския бряг. Като цяло масов прелет на осояд се наблюдава в западната част на Добруджа и източната част на Южна България (фиг. 27).

А/ Южна България

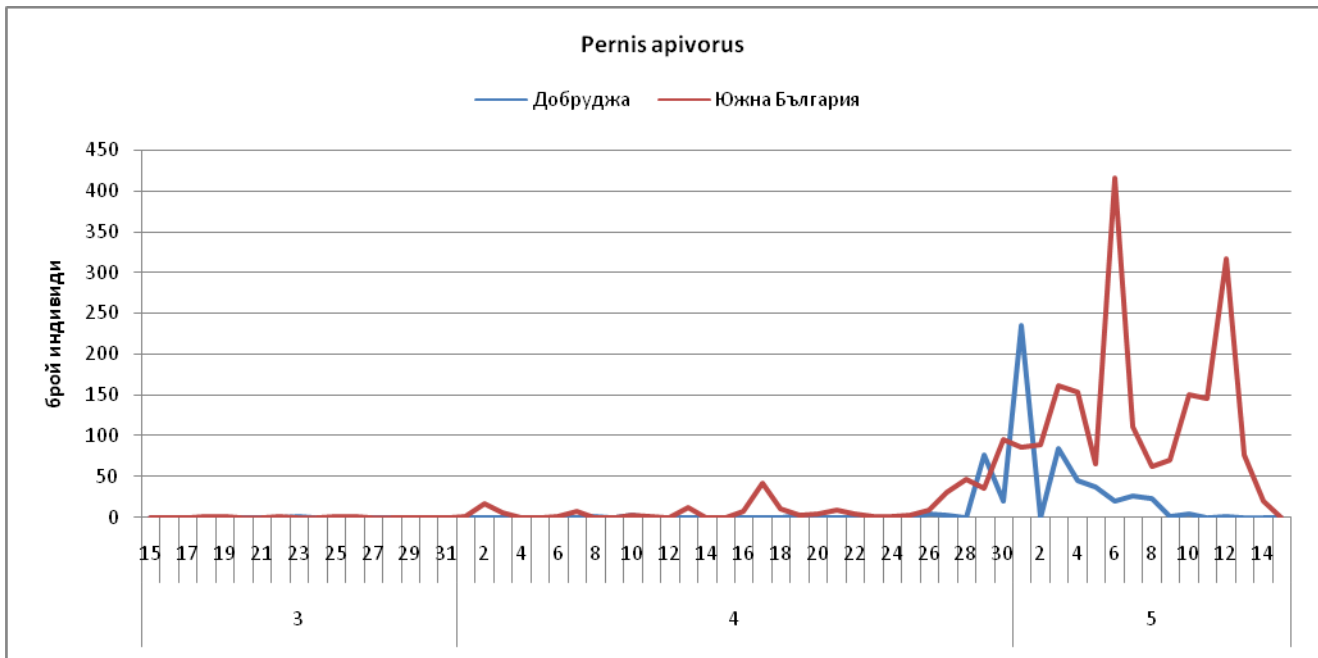
Б/ Добруджа

Фигура 27. Фронт на миграцията на осояда през пролетта на 2012 г.

Интензивност и динамика на прелета на вида в периода на изследването

Сезонна динамика

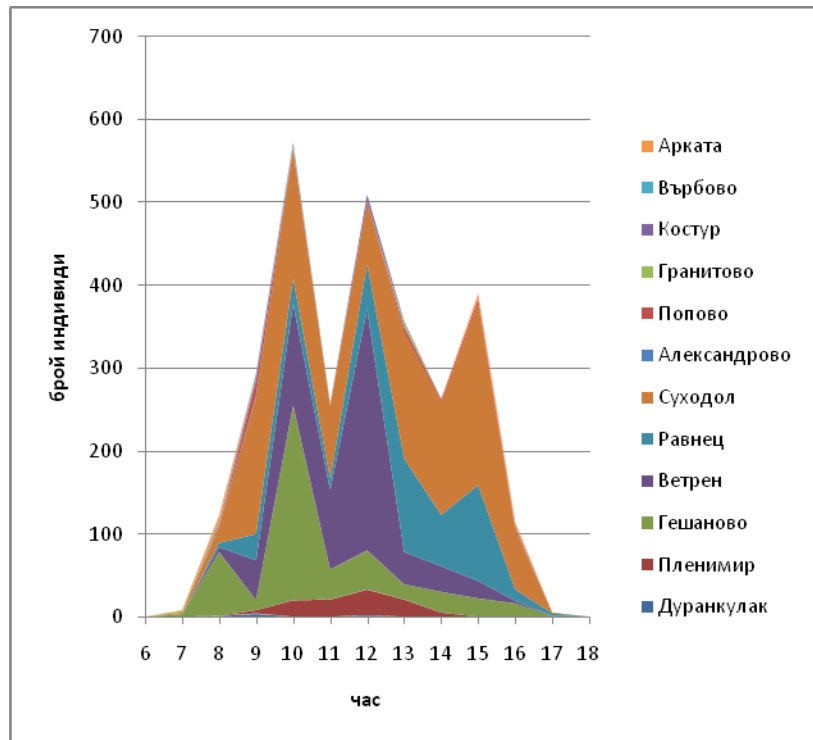
Основната част от осоядите са преминали през Южна България и през Добруджа през май – съответно 1926 и 480 индивида. През април са преминали 358 през Южна България и 112 птици през Добруджа. Най-рано осояди са регистрирани на наблюдателната точка Равнец – 2 индивида на 18.3.2012 г., като в края на периода на наблюдение на миграцията – на 14.5.2012 г. са регистрирани все още да прелитат осояди на наблюдателните точки Ветрен, Равнец, Суходол и Александрово. Максимална дневна численост е отчетена на 6.5.2012 г. на наблюдателната точка при Ветрен в Южна България – 375 птици за един ден, а в Добруджа – на 1.5.2012 г. при село Гешаново – 235 индивида. Пикът на миграцията на осояда през Добруджа е отчетен на 1.5.2012 г., а в Южна България – на 6.5.2012 г. Като цяло интензивният прелет на осояди е наблюдаван между 26.5. и 14.5.2012 г. (фиг. 28).

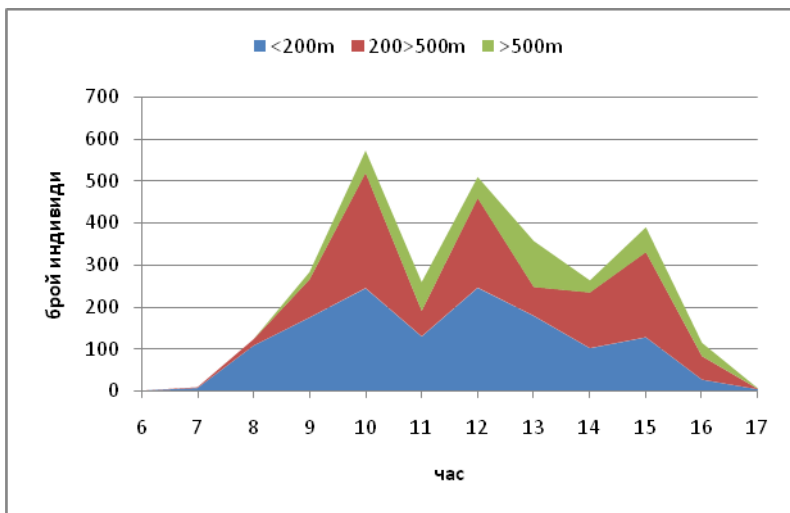
Фигура 28. Сезонна динамика на прелета на осояда през пролетта на 2012 г.

Дневна динамика

На базата на наблюденията на осояда на всички 13 наблюдателни точки може да се заключи, че най-голям брой птици прелитат изследвания район на Южна България и Добруджа в периода между 9 и 13 ч., като в следобедните часове броят на регистрираните птици постепенно намалява и след 17 ч. са преминали само единични птици. Рано сутрин са регистрирани мигриращи осояди на наблюдателните точки Гешаново и Суходол, където е отчетена и най-интензивна миграция. В района и на двете наблюдателни точки има подходящи гори за нощувка на осояди. Късно следобед, след 17 ч мигриращи осояди са освен на тези две наблюдателни точки, също и при Върбово.

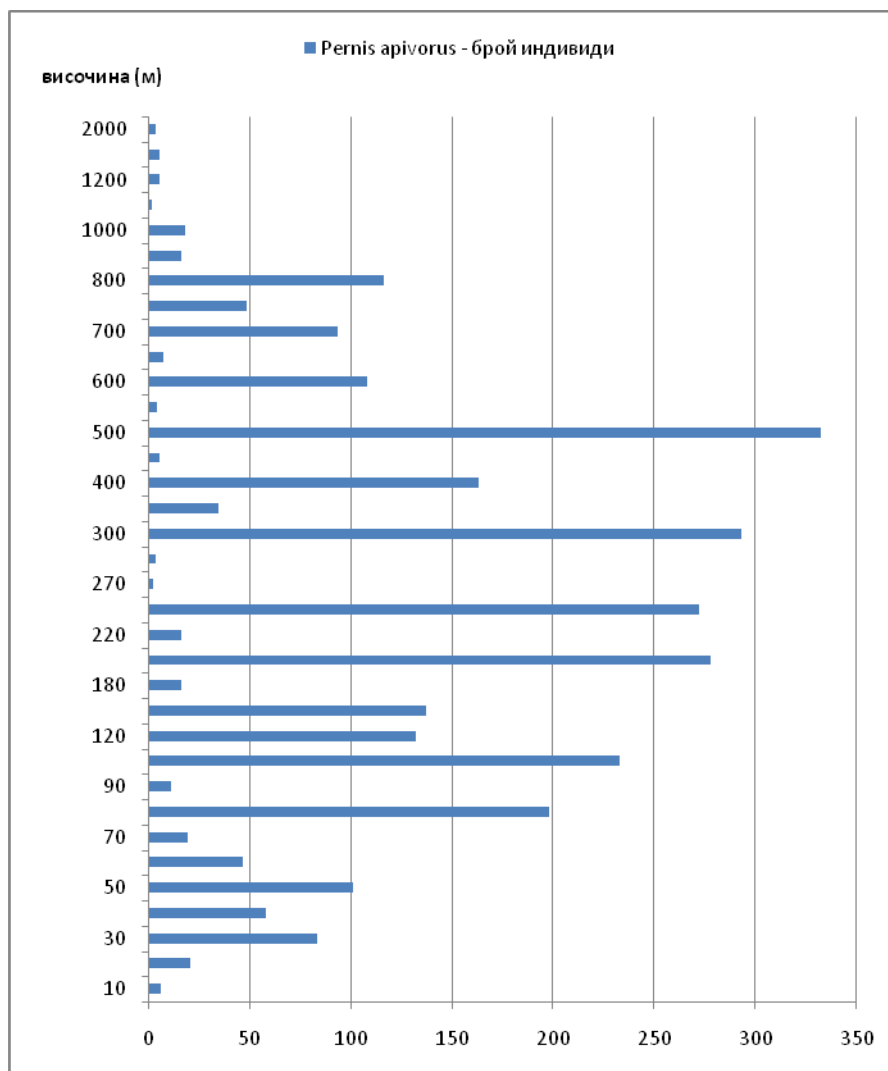

Фигура 29. Дневна динамика на прелета на осояда през пролетта на 2012 г.

Фигура 30. Връзка между дневната динамика на прелета на осояда и височината на полета по време на пролетна миграция 2012 г.

Предобед до 9 ч повечето осояди летят на височина до 200м. След това половината от регистрираните птици летят на височина между 200 и 500 м. (фиг. 30). След 10 ч. са наблюдавани и птици летящи над 500 м., но малък брой птици са преминали на тази височина. В следобедните часове намалява броя на птиците летящи под 200 м и малко се увеличава броя на птиците, летящи над 500 м. височина. В късните следобедни часове са регистрирани прелитащи птици и във трите височинни пояса.

По време на пролетната миграция 2012 г. в Южна България и Добруджа осоядите са наблюдавани да прелитат на височина от 10 до 2000 м, като най-много птици прелитат на височина между 80 и 250 метра и около 300 м и 500 м (фигура 31). На практика 15% от осоядите са прелетели на височина над 500 м, 39% - на височина между 200 и 500 м и 46% - на височина под 200 м. Макар птиците да са относително във височина до 500 м. преобладават тези летящи под 250 метра височина.

Фигура 31. Височина на полета при осояда по време на пролетната миграция 2012 г.

Миграционни потоци

Основното направление на прелитащите осояди в Южна България е юг – север. В западната част на Добруджа основното направление на полета на североизток, а в Централна Добруджа – на север.

Използване на района за стационаране и нощуване от реещи птици

Както бе споменато по-горе в района на Гешаново и в района около Суходол има гори подходящи за нощувка на осояди, където те най-вероятно са спирали, преди да се вдигнат сутрин да летят.